

## Німеччина

Written by Administrator  
Tuesday, 21 September 2010 11:58 -

---

There are no translations available.

Федеративна Республіка Німеччина

Площа - 357092 км<sup>2</sup>

Населення – 82,401 млн чол.

Німеччина – етнічно однорідна країна. На кордонах з сусідніми державами проживають кілька тисяч датчан та голландців, лужицьких сербів.

Середня густина населення – 231 осіб/км<sup>2</sup>. 87% населення живе в містах, найбільшими з яких є Берлін, Гамбург, Мюнхен та міста Рурської агломерації. У структурі населення значну групу складають імігранти, переважно з країн Південної Європи та Туреччини. Коефіцієнт приросту населення становить 0.27%. Середня тривалість життя складає 80 років у жінок і 74 років у чоловіків. За релігійним складом переважають протестанти (38%) і католики (34%). Мусульмани складають 2% населення, 26% – представники інших конфесій і невіруючі.

Столиця – Берлін (3,4 млн. жителів)

Політичний устрій – Парламентсько-демократична федеративна держава з 1949 р. Складається з 16 федеральних земель, які мають право самоврядування. Вища законодавча влада належить бундестагу (палаті депутатів) та бундесрату (палаті земель). Виконавчу здійснює уряд, очолюваний федеральним канцлером.

**Загальна характеристика:** географічне положення, політична ситуація, рівень

економічного розвитку, галузі спеціалізації

**Географічне положення** – держава розташована в центрі Західної Європи між Північним і Балтійським морями на півночі і Альпами на півдні. Межує з Данією (довжина спільного кордону – 68 км), Нідерландами (577 км), Бельгією (167 км), Люксембургом (138 км), Францією (451 км), Швейцарією (334 км), Австрією (784 км), Чеською Республікою (646 км), Польщею (456 км). До складу ФРН входять Східно-Фризькі і Північно-Фризькі острови, а також Гельголанд і Дюні у Північному морі, о. Фемарн у Балтійському морі.

Найдовша відстань з півночі на південь – 876 км, з заходу на схід – 640 км. Крайніми географічними точками є: на півночі селище Ліст на острові Сильт, на сході – саксонське село Дешка, баварський Оберстдорф на півдні та Сельфкант (Північній Райн-Вестфалія) на заході. Загальна довжина кордону – 3,621 км. Довжина берегової лінії – 2,389 км.

**Політична ситуація** – ФРН – федеративна держава, кожна земля якої має власні конституцію, парламент і уряд. Глава держави – федеральний президент. Вся повнота виконавчої влади належить федеральному канцлеру. Верховний законодавчий орган ФРН на рівні федерації – парламент, який складається з двох палат – бундестага, який обирається загальним таємним голосуванням населення, і бундесрата, члени якого призначаються земельними урядами.

Політичні партії: Християнсько-демократичний союз, Християнсько-соціальний союз, Вільна демократична партія, Республіканська партія, Партія “зелених”, Партія демократичного соціалізму, Націонал-демократична партія, Республіканська партія.

У ФРН налічується до 700 молодіжних організацій, союзів і груп. Найчисленніша й найвпливовіша профспілкова організація – Об'єднання німецьких профспілок.

Член ООН, ЄС, НАТО, "Великої вісімки", ОБСЄ, ОЕСР, Ради Європи та ін.

**Рівень економічного розвитку** – високорозвинена індустріальна держава. При обмежених сировинних ресурсах економіка країни великою мірою орієнтована на

експорт. Визначальним чинником досягнення високої конкурентноздатності створюваної продукції стало забезпечення її високої якості. В останнє десятиріччя відзначається зростання економічних показників, що свідчить про динамічний розвиток господарського комплексу країни.

Валовий національний продукт 2307,20 млрд. євро (2006 р.), третє місце у світі за потужністю національного господарства. Приріст ВВП становив +2,7%. Валовий внутрішній продукт на 1 душу населення становив 28012 євро (2006 р.)

Структура ВВП: послуги – 69,2%, промисловість і будівництво –29,9%, сільське господарство –1,0%.

Експорт (2006 р.) – 896,05 млрд. євро. Товари, що експортуються: верстати, автомобілі, хімікати, метал і сталепрокат, продукти харчування, текстиль.

Основні партнери по зовнішній торгівлі – країни ЄС 56.4% (Франція 11,1%, Великобританія 8,6%, Італія 7,4%, Нідерланди 6,8%, Бельгія та Люксембург 5,7%), США 9,4%, Японія 1,9%. Частка ФРН у світовому імпорті – 9%, в експорті – 11%. В останні роки роз-ширюються зв'язки з країнами Центральної Європи. У країни, що розвиваються, Німеччина постачає машини та обладнання, а одержує звідти сировину та напівфабрикати.

Імпорт: 731,48 млрд. євро. Товари, що імпортуються: верстати, автомобілі, хімікати, метали, текстиль. Імпорт з країн: ЄС 52,2% (Франція 10,5%, Нідерланди 7,6%, Італія 7,4%, Великобританія 6,9%, Бельгія та Люксембург 5,6%), США 8,1%, Японія 4,9%.

**Галузі спеціалізації** – автомобіле- і машинобудування, електротехніка, хімічна продукція, оптика, екологічні технології, точна механіка, гена технологія, біо- і нанотехнології.

Потужна електроенергетика Німеччини працює на власних і привізних енергоносіях. Збільшення частки імпоротної нафти та природного газу в структурі енергобалансу країни (до 50%) відбулося в другій половині ХХ ст. Імпортна нафта надходить через власні та

іноземні порти. Діють нафтопро-води, що йдуть до німецьких НПЗ з Роттердама, Марселя, Генуї, Трієста, Вільгельмсгафена, Ростока. Головні нафтопереробні заводи зосереджені в Рурі, Карлсруе, Інгольштадті та Гамбурзі. Природний газ надходить трубопроводами з Нідерландів, мор-ських родовищ Норвегії та Росії транзитом через Україну. У виробництві електроенергії 1/3 припадає на АЕС, що діють в усіх районах Західної Німеччини.

Серед галузей обробної промисловості найбільш розвинуті машинобудування та хімія. У структурі промислової продукції 1/3 становлять базові продукти промислового призначення, 1/3 – машини, обладнання і транспортні засоби, 1/3 – спо-живчі товари широкого вжитку.

**Хімічна промисловість.** Основними продуктами її виробництва традиційно є лікарські засоби, продукція органічної хімії, пластмаси, косметичні засоби. Основними районами хімічної промисловості стали земля Північний Рейн-Вестфалія, Галле-Лейпцизька зона, конурбації Франкфурт а і Мангайма.

Металургія сконцентрована в Рурі, 30% її продукції йде на експорт. Залізну руду імпортують переважно з Швеції. Рур є також головним районом виплавляння алюмінію, кольорових і легуючих металів.

Машинобудування виробляє практично все – двигуни та турбіни, сільськогосподарську техніку, метало-- та деревообробні верстати, обладнання для текстильної, шкіряно-взуттєвої, харчової, поліграфічної та інших галузей. Центри машинобудування країни мають широку спеціалізацію. Німеччина славиться точними приладами, інструментами та оптикою, промис-ловою і побутовою електротехнікою, засобами зв'язку. Німеччина залишатися першою в Європі і третьою у світі суднобудівною країною.

**Сільське господарство** в Німеччині добре розвину-те та інтенсивне. У ньому працює 4% зайнятого населення. Країна є найбільшим (разом із Францією) сільськогосподарським виробником Західної Європи. Проте власні потреби в продовольстві країна забезпечує лише на 2/3. Як і Японія, Німеччина залишається найбільшим у світі імпортером продукції сільського господарства. Найсприятливішими територіями для розвитку сільськогос-подарського виробництва – південь рівнинної Півночі від Мааса до Ельби, де поширені родючі землі; річкові долини середньонімецьких гір і середньовисотні плоскі рівнини Півден-ної Німеччини. Головною зерновою культурою є пшениця, важлива також

роль жита, вирощують ячмінь. Німеччина є значним виробником картоплі, цукрових буряків, фруктів (особливо яблук), овочів і винограду. “Національною” культурою став хміль, що використовується для пивоваріння. За виробництвом пива Німеччина поступається тільки США, а за його споживанням на душу населення та експортом утримує перше місце у світі.

**Транспортна система** Німеччини добре розвинута. Її основу складають федеральні залізничні колії. Їхня протяжність – 40,9 тис.км, 16 тис. км із них електрофіковані. Німеччина бере участь у створенні європейської системи автострад і трансєвро-пейських швидкісних залізниць. В країні – 19 міжнародних аеропортів. На водний транспорт припадає 1/5 вантажоперевезень. Основні порти – Гамбург, Вільгельмсгафен, Бремен, Росток, Любек. Найважливішу роль відіграє річкова система Рейну та канали, завдяки яким Рур і Південний Захід мають дешевий вихід через Нідерланди у Північне море. В межах національної території вихід Руру до Північного моря забезпечує канал Рейн - Емс - Везер. Основні внутрішні порти – Дуйсбург и Магдебург.

Середньонімецький канал, перетинаючи територію з заходу на схід, сполучає річки півночі в єдину транспортну систему. Збудований у 90-ті роки ХХ ст. канал Рейн - Майн - Дунай сполучає Північне і Чорне моря, утворюючи трансєвропейську водну магістраль. З північного порту Кіль починається глибоководний Кільський канал, що за значенням поступається тільки Суецькому і Панамському. Порогні переправи сполучають Німеччину з Данією, Швецією, Литвою.

Значне місце у зовнішніх зв'язках Німеччини відіграє діяльність на ринку капіталу. Переважають капіталовкладення в економічно розвинуті країни і США. Важливе місце посідають латиноамериканські країни, особливо Бразилія та Мексика. До самої Німеччини традиційно інвестують капітал США (до 30% усіх іноземних інвестицій). Близько 20-25% промислової продукції країни виробляється на підприємствах з участю іноземного капіталу.

**Природно-рекреаційні ресурси.** Орографічні ресурси – територія країни підвищується з півночі на південь. Північна частина ФРН знаходиться в межах Північно-Німецької низовини, де добре збереглися сліди зледеніння (особливо чітко виражені на північному сході) у вигляді моренних рівнин, зандрів, долин стоку льодовикових вод та інших форм льодовикового рельєфу. На північному сході – великі горбкувато-моренні височини і численні озера (пояс прибалтійських озер). Горбкуваті передгір'я утворюють перехід до низького і середньовисотного рельєфу (600-1400 м) Рейнські Сланцеві гори, висотою до 880 м, Везерські гори, низькогір'я Гессену, частина масиву Гарц, висотою до 1142 м,

гірські масиви Шварцвальд, висотою до 1493 м, Оденвальд, Шпессарт, Хардт та інші.

Вздовж кордону з Чехією піднімаються хребти Шумава (висотою до 1456 м) і Чеський Ліс; на захід від них – середньогірські масиви – Баварський Ліс, Фіхтель і Швабо-Франконська куестова область з численними проявами карсту. Рельєф усієї середньої частини країни відрізняється мозаїчністю і подрібненнями. Вирівняні поверхні на вершинах гір мають різкий контраст з крутими стрімчастими схилами. На півдні країни, на місці Передальпійського крайового прогину, розташоване Баварське плато (висотою від 600 м на півночі до 300 м на півдні) з переважно льодовиково-акумулятивним рельєфом. На крайньому півдні ФРН – передові хребти Східних Альп (висотою до 2963 м – гора Цугшпітце), із широким розвитком льодовикових і карстових форм рельєфу.

**Кліматичні ресурси** – клімат помірний, морський і перехідний від морського до континентального. Пануюче західне перенесення повітряних мас приносить тепло і вологу з Атлантичного океану. У гірських районах характерні висотна кліматична пояси́сть і експозиційні розходження. Середня температура січня на рівнинах заходу і сходу від 0 до - 1 °С, на північному сході від - 1 до - 2 °С, на Баварському плато від 2 до 4 °С, у верхніх частинах Середньонімецьких гір - 4 °С, в Альпах - 5 °С і нижче. Середня температура липня на півночі та північному заході 16-17 °С, у долинах Рейну, його приток і Дунаю 18-20 °С, у верхніх частинах Середньонімецьких гір і Альп 14 °С і нижче. Річна кількість опадів на рівнинах складає у середньому 600-700 мм, в окремих міжгірних улоговинах менше 500 мм, у горах – до 1600-1800 мм (у Гарці і Шварцвальді), місцями понад 2000 мм у рік (в Альпах). Максимум опадів на північному заході випадає восени, мінімум – навесні, південніше виражені літній максимум і зимовий мінімум опадів. Сніжний покрив на рівнинах мінливий, тримається близько 2 тижнів, у Середньонімецьких горах місцями 4-5 місяців, в Альпах на висоті 1100 м – 6 місяців.

**Водні ресурси** – у ФРН – густа розгалужена мережа повноводних річок, що належать головним чином до басейну Північного моря. Основна річка – Рейн, яка тече через усю країну з півдня на північ. Основні річки – Ельба, Везер, Емс та ін. Південні райони відносяться до басейну Дунаю. Альпійські ріки (верхня течія Рейну, праві притоки Дунаю) мають переважно снігове і льодовикове живлення, літній максимум і зимовий мінімум стоку; рясне сніготанення нерідко підсилюється зливовими опадами, що призводить до повеней.

Річки, що починаються у горах середньої частини країни, мають снігове і дощове живлення, максимум стоку припадає на кінець весни; восени дощові паводки. На північних рівнинах переважають річки з дощовим живленням і зимовими повенями.

Великі річки (наприклад, Рейн) мають складний режим. Стік багатьох річок регулюється водоймищами. Більшість річок узимку не замерзає. Багато з них судноплавні та з'єднані каналами.

Найбільші скупчення озер у районах стародавнього заледеніння – на Баварському плато (Боденське – 538 км<sup>2</sup>, Хим, Штарнбергер-Зі, Аммер та інші), а також на північному сході, у поясі прибалтійських озер.

Основні водні тури – здійснюється по Рейну: з Роттердама в Нідерланди і до Базеля в Швейцарії (пункти круїзу: Кенігевінтер, Бахарак, Ассманхаузен і Рюдехсхайм); по Дунаю з Регенсбурга або Пассау; по Везеру з Ганноверіш-Мюндена і до Гамельна.

**Ландшафтні ресурси** – близько 30% території країни вкрито лісами. Переважають ліси з монокультурами хвойних порід (на півночі – сосна, у центрі і на півдні – ялина). Природні ліси з перевагою широколистяних порід збереглися переважно у горах (гірські райони Рейнської області). Букові ліси часто зустрічаються невеликими масивами. На багатих вапном ґрунтах до бука домішуються дуб, граб, клен, липа й інші. По долинах Дунаю, Рейну, Ельби і деяких інших річок місцями збереглися заплавні ліси з вільхи і тополі з домішкою ясена, верби та липи. У високогір'ях Альп поширені субальпійські й альпійські луки, що відрізняються великою видовою розмаїтістю. На північних рівнинах і Баварському плато зустрічаються значні торф'яні болота. На північному заході – невеликі ділянки вересових пустищ із заростями чагарників. Луки по долинах річок добре окультурені. Природні райони Північно-Німецької низовини – рівнинні та горбкуваті ландшафти на стародавньому льодовикових і зандрових відкладеннях з рідкими лісовими масивами, великими торф'яними болотами. Південна частина – смуга родючих лісових горбкуватих рівнин з яружною мережею. Середньонімецькі гори і плоскогір'я – чергування лісистих височин і гір з міжгірськими улоговинами, зайнятими полями, садами, виноградниками. Альпи – флішеві й вапнякові хребти з виразною висотною поясністю ландшафтів (широколистяні й мішані ліси з висотою змінюються хвойними лісами, високогірними луками, вічними снігами і льодовиками).

**Заповідний фонд** – на території Німеччини існує 43 природних парки (Бергштрассе-Оденвальд, Гарц, Пфальцекський Ліс та інші) і 35 заповідників (охорона типової флори, фауни і природних ландшафтів).

Національний парк “Баварській ліс” – знаходиться на кордоні з Чехією на півдні країни,

був заснований в 1970 р., площа більше 150 тис. га. Разом з прилеглим до нього з боку Чехії Національним парком “Шумава” складає найбільший масив суцільного лісу в Європі. Тут охороняються природні комплекси рівнинних і гірських широколистяних лісів. Тут зустрічаються лось, європейський благородний олень, косуля, вовк, лисиця, європейська лісова кішка, лісова куниця, борсук, чорний тхір, ласка, горностаї та чотири види кажанів, птахи – тетеруки, глухарі, куріпки, а також беркут, сапсан і інші. Екосистеми парку, не дивлячись на заповідний режим, періодично страждають через кислотні дощі, причиною яких є близьке сусідство з промисловою Баварією.

Заповідник “Люнебургське пустище”. Цей найстаріший німецький заповідник на південному сході країни загальною площею 20 тис. га був заснований в 1936 р. Охороняє природні комплекси широколистяних лісів та окультурених ландшафтів, що виникли в XVIII ст. Значну цінність заповідника, разом з різноманітною лісовою і луговою фауною представляє унікальна флора в якій виділяються штучно насаджені соснові бори трьохсотрічного віку.

Національний парк Мейсен. Розташований у верхів'ях річки Ельби, на кордоні з Чехією, заснований в 1990 р. Його загальна площа близько 30 тис. га. Охороняє унікальний ландшафт глибоко врізаної річкової долини в Рудних горах, багаті скельними останцями у вигляді башт, шпилів і куполів, а також водопадами та обривами. Представлений рідкісний вид тваринного світу Центральної Європи – сарна.

Заповідник Нордфризисес-Ваттенмеєр. Розташований заповідник на півночі країни, поблизу кордону з Данією. Він займає територію Північно-Фрізьких островів у Північному морі. Заснований в 1974 для охорони природних комплексів прибережних піщаних мілин, у тому числі низовинних ділянок (ватів), та більш піднесеної смуги побережжя (маршів).

**Історико-культурні ресурси.** У Німеччині туристів приваблюють визначні пам'ятки стародавньої культури: замки, палаци, церкви, монастирі, стародавні міста. Великі ярмарки у містах є центрами європейської і міжнародної торгівлі, а також культурного і промислового обміну. Місця, що пов'язані із життям та діяльністю видатних осіб, приваблюють іноземних туристів в регіони та міста.

Художні колекції Німеччини – одні з найбагатших у світі.

Наявність відразу декількох метрополій пов'язана з історичним розвитком країни.



Особливе місце в Німеччині займає його столиця – Берлін. Поряд з ним в Німеччині є цілий ряд регіональних столиць, в яких широко представлена німецька історія і культура. Містам Німеччини властива важлива особливість, яка привертає в країну туристів, – величезна різноманітність визначних пам'яток.

За даними римських істориків, перші пам'ятки німецької словесності, які збереглися до нашого часу, – уривок "Пісні про Хільдебранда" (початок IX ст.) та "Мерзебурзькі заклинання" (початок X ст.).

XIII ст. у Німеччині – це затвердження готичного стилю в мистецтві, Німецька готика – це собори в Лимбурзі і Бамберзі, Кельні, Фрейбурзі, скульптура "Золоті ворота" у Фрейберзі, скульптури Бамберзького собору, собору в Наумбурзі. З'являється живопис по склу – вітражі. В якості літературної мови, починаючи з XIII ст., виступає верхньонімецький діалект. XV-XVII ст. – період початку німецького Відродження. Найвищого розквіту мистецтво Німеччини досягло на початку XVI ст. У цей час працювали такі найвидатніші німецькі живописці, графіки, теоретики мистецтва й учені, як А. Дюрер (1471-1528), Л. Кранах (1472-1553), Г. Гольбейн, М. Грюневальд (1460-1528), Бургкмайр (1473-1531) й інші. Архітектура епохи Відродження у Німеччині – це бароко. Найбільш значним архітектором цього часу був Е. Голль (1573-1646). У 1678 р. у Гамбурзі відкрився перший Національний музичний німецький театр.

У XVIII ст. німецька культура продовжила розвиток під знаком буржуазного Просвітництва. Першим представником Просвітництва у Німеччині був І. Готшед (1700-1766), який проголосив першість "здорового сенсу" в науці та літературі.

Представниками німецького класицизму кінця XVIII ст. були І. В. Гете (1749-1832), І. Ф. Шіллер (1759-1805) та І. Г. Гердер (1744-1803). Яскравим представником романтизму в німецькій літературі був Т. Гофман (1776-1822). Архітектура XVIII ст. – це монументальне бароко, її творці Б. Нейман (1687-1753), А. Шлютер (1664-1714), М. Д. Пеппельман (1662-1736). У другій половині XVIII ст. в мистецтві Німеччини починають виявлятися тенденції класицизму. У XVIII ст. найвидатнішим представником музичного мистецтва був Л. ван Бетховен (1770-1827).

Трагічні події XX ст. були важкими ударами для німецької культури. Численні діячі культури вимушені були емігрувати.

В образотворчому мистецтві та літературі початку ХХ ст. отримав широкий розвиток експресіонізм. В цьому напрямку працювали такі письменники, як Г. Кайзер (1878-1945), В. Газенклевер (1890-1940), митці, графіки та скульптори: Е. Нольде (1867-1956), Е. Хеккель (1883-1970), М. Бекман (1884-1950), М. Пехштейн (1881-1955) та інші.

Культуру Німеччини ХХ ст. представляють всесвітньо-відомі письменники, поети і драматурги: Томас (1875-1955) і Генріх (1871-1950) Манни, Е. Ремарк (1898-1970), Б. Келлерман (1879-1951), Г. Гессе (1877-1962), М. Коммерель (1902-44), Г. Кайзер (1878-1945), Р. М. Рільке (1875-1926), Д. Нолль (нар. 1927), Г. Белль (1917-1985), А. Шмідт (1914-1979).

У Списку ЮНЕСКО 33 об'єкти:

Кафедральний собор в місті Ахен (1978)

Кафедральний собор в місті Шпейер (1981)

Резиденція єпископа з парком та палацевою площею, місто Вюрцбург (1981)

Паломницька церква в селі Вієс (1983)

Палац Аугустусбург та мисливський замок Фалькенлуст в місті Брюль (1984)

Кафедральний собор Св. Марії та церква Св. Михаїла в місті Хільдесхайм (1985)

Стародавні римські пам'ятники, кафедральний собор Св. Петра та церков Богоматері в

місті Трір.

Укріпленні рубежі Римської імперії (1987, 2005)\*

Ганзейське місто Любек (1987)

Палаці та парки Потсдама та Берліну (1990, 1992, 1999)

Монастир та надбрамна капела в місті Лорш (1991)

Старовинні рудники Раммельсберг та історичне місто Гослар (1992)

Монастирський комплекс Маульбронн (1993)

Місто Бамберг (1993)

Колегіатська церква, замок та Старе місто в Кведлінбурзі (1994)

Залізний завод в місті Фольклінген (1994)

Завод в місті Фельклінген (1994)

Викопні рештки в карері Мессель (1995)

Пам'ятники архітектурної школи Баухаус в містах Веймар та Дессау (1996)

Кафедральний собор в місті Кельн (1996)

Пам'ятні міста Лютера в містах Айслебен та Віттенберг (1996)

“Класичний Веймар” (1998)

Музеумсинзель (Музейний острів) в Берліне (1999)

Замок Вартбург (1999)

“Паркове королівство” Дессау-Верлиц (2000)

Монастирській острів Райхенау (2000)

Стара вугільна шахта Цольферайн в місті Ессен (2001)

Історичні центри міст Штральзундта Вісмар (2002)

Долина Середнього Рейна (2002)

Долина Ельби біля Дрездена (2004)

Мускауер-Парк/Парк-Музаковські (2004)\*

Ратуша та статуя Роланда на Ринковій площі в місті Бремен (2004)

Старе місто в Регенсбурзі, включно з районом Штадтамхоф (2006)

**Етнографічні ресурси.** Перші поселення на територіях Південної й Центральної Німеччини з'явилися на початку кам'яного віку, що підтверджується виявленням поблизу міста Гейдельберга найдавніших у Європі решток кісток людини. Історичний період, протягом якого Німеччина формувалась як цілісна держава, суттєво вплинув на формування своєрідно німецької етнокультури.

Головні німецькі свята:

1. Релігійні свята: 11 листопада наступає сезон різдвяних свят, що отримав назву "п'ятої пори року". Один з найбільш відомих 25 грудня – Різдво (Вайнахт). 6 січня – Богоявлення. Пасха. 7 червня – Свято тіла Христового. 27 жовтня – день Реформації. День Реформації – особливе свято протестантів всього світу. Він святкується на честь реформації церкви Мартіном Лютером в XVI ст. 21 листопада – День молитви і покаєння. 25 серпня – паломництво до храму св. Варфоломея (Берхтесгаден).

2. Ярмарки: Листопад – різдвяні ярмарки в Нюрнберзі. Щорічно на ярмарок до Нюрнберга приїжджають більше 2 млн. туристів. Середина лютого – міжнародний ярмарок (Франкфурт-на-Майні). Березень – весняні ярмарки. Охоплюють всі міста Німеччини. Особливо відрізняються Аугсбург, Мюнхен, Нюрнберг, Гамбург, Штутгарт. 16-20 квітня – щорічний ярмарок «Ганноверmesse» (Ганновер). Листопад – ярмарок «Winter Dom» (Гамбург, Хайлігенгайстфельд).

3. Карнавали: 20 лютого – карнавал (Кельн, Майнц, Фрайбург, Мюнхен, Дюсельдорф, Бонн). Зимовий карнавал охоплює всю Німеччину. Варто відзначити карнавали, що проходять в Кельні та Мюнхені.

4. Фестивалі: Початок лютого – кінофестиваль (Берлін). Триває десять днів. Березень – Тюрінгській Фестиваль Баха. Квітень – джаз-фестиваль (Штутгарт). Травень-липень – фестиваль «Гамбургське літо» (Гамбург). Травень – міжнародний травневий фестиваль (Вісбаден). Триває цілий місяць. 2–4 червня – рок-фестиваль “Rock im Park1” (Нюрнберг). Найбільший в Німеччині рок-фестиваль просто неба. Виступають найпопулярніші рок-колективи Європи і США. 29 червня – 8 липня – фестиваль мисливців «Шотценфест» (Ганновер). Червень – місячний фестиваль Моцарта (Вюрцбург). Серпень – фестиваль Вагнера (Байрейт). Входить в трійку найбільших європейських оперних фестивалів. Проходить протягом місяця в театрі Фестшпільхаус, побудованому баварським королем Людвігом II. Вересень-жовтень – осінній фестиваль (Берлін). Збирає багато виконавців класичної музики, опери. Вересень – фестиваль Бетховена (Бонн). Кінець вересня – початок жовтня – пивне свято Октоберфест (Мюнхен). Щорічно він збирає більше 6 млн. гостей. Початок листопаду – джаз-фестиваль (Берлін). Початок липня – винне свято (Фрайбург).

Німецька національна кухня різноманітна, її основу становлять пиво, вино (франкійське), кминна горілка "Кот" (Бремен), різні види ковбаси, страви з капусти, традиційні блюда з макаронів, копчена шинка Шварцвальда, баденські цибульні пироги, зелений та яблучний соус, маринована яловичина (Рейнська область), мигдалеве печиво (Кельн), рибні страви (узбережжя Північного та Балтійського морів), суп з вугрів, смажений морський язик, оселедець, креветки та різні види копченої риби (Гамбург), баранина Heidschnuckenbraten з Rote Grutze (холодне ягідне асорті з кремом) (Нижня Саксонія), Leipziger Allerlei – страву з овочів і креветок (Саксонія), різдвяні торти - "Christ-stollen" та "Baumkuchen" (Дрезден).

Ресторанна справа поставлена в Німеччині на найвищому рівні. Розвитку набуває гастрономічний туризм. Гастрономія вільно поєднує як традиційні страви, так і сучасну «haute cuisine».

**Місце на туристичному ринку**, загальні тенденції розвитку туризму, позиціонування на певних ринках. Основні центри туризму (міста, курорти, маршрути). Пропозиції на ринку України до країни. Туристичні зв'язки з Україною.

У 2006 р. Німеччину відвідали 23,6 млн. іноземних туристів (приріст порівняно з 2005 р. становить 9,6 %). Надходження від туризму за цей період становили 32,8 млрд. дол. (приріст порівняно з 2005 р. становить 12,3%).

Туризм в Німеччині забезпечує 8 % ВВП країни, один з найбільших секторів у сфері послуг. Безпосередньо в туризмі працюють більше 3 млн чол. Тут діють в основному підприємства малого та середнього бізнесу.

Основні чинники, які привертають туристів в країну: 1. Висока концентрація історичних і культурних визначних пам'яток.

2. Спрощений візовий режим (можливість широкого спектру комплексних турів). 3. Високий рівень сервісу.

Концепція розвитку національної туристичної галузі базується на культурному туризмі, сільському туризмі, подієвому туризмі та Інтернет-технологіям.

Туризм в Німеччині отримав імпульс і почав бурхливо розвиватися тільки після Другої світової війни. Зараз показники туристичної галузі знаходяться на високому рівні та продовжують зростати. Нині невеликі туристичні фірми концентруються навколо декількох могутніх об'єднань.

В Німеччині не існує окремого міністерства або департаменту, що займається питаннями туризму. Туристична система належить міністерству економіки. В Німеччині існує Федеральний туристичний союз, представники цього союзу працюють в парламенті, існує Національна рада з туризму, яка входить в міністерство економіки. Німецький центр туризму (Deutsche Zentrale für Tourismus) – некомерційна організація, що популяризує по всьому світу визначні пам'ятки Німеччини. Існує німецька асоціація туроператорів і турагентств (DRV).

Майже всі туристичні фірми, що займаються виїзним туризмом, є приватними. Але держава виділяє певні суми для підтримки в'їзного туризму.

Основні туристичні потоки направлені до Німеччини з Нідерландів, США, Великої Британії. Найбільш популярні серед зарубіжних туристів німецькі міста – Берлін, Мюнхен, Гамбург і Баден-Баден. Слід зазначити, що Німеччина стає все більш популярним туристським напрямом. Розвивається також внутрішній туризм.

Найпопулярнішою серед іноземних туристів федеральною землею є Баварія. Друге місце займає Північний Рейн-Вестфалія, третє – Баден-Вюртемберг. За даними Статистичного відомства ФРН, із 40 мільйонів ночівель, які іноземці провели 2006 р. в німецьких готелях, пансіонатах і кемпінгах, більше половини припало саме на ці три федеральні землі. Таким чином, туристичні потоки розподіляються по Німеччині досить нерівномірно: на Баварію доводиться майже четверта частина всіх ночівель іноземців.

Іноземні туристи відвідують Німеччину головним чином для того, щоб оглянути історичні та культурні визначні пам'ятки країни, які сконцентровані на заході і південному заході ФРН.

В останні роки німці в основному відвідують Іспанію, Туреччину. Важлива особливість німецького туристичного ринку – це одноденні поїздки, які є головним чинником подорожей в Німеччині, важливим соціальним видом туризму стає сільський туризм; міста Берлін, Гамбург, Бремен і Баден-Баден – центри розвитку міського туризму. Є тенденція до зростання коротких відпусток, що позитивно позначається на міському туризмі.

В Німеччині індивідуальні ділові поїздки складають приблизно 68% від загального об'єму ділових поїздок, відвідування виставок – 12%, участь в конференціях і семінарах – 14%, конгресс-поїздки – 3%, інсентив-туризм – 3%.

**Основні центри туризму.** Берлін. Столиця і найбільше місто Німеччини. Перші поселення на території сучасного Берліна з'явилися приблизно 10 тис. років тому, близько 700 р. до н.е. тут розселилися древні германські племена, а в VI–VII ст. н.е. з'явилися західнослов'янські племена, які і дали сучасну назву міста («берліна» – рибальське село, перевіз). В 1244 р. Берлін вже згадується в хроніках як місто.

Візитною карткою міста є Бранденбургські ворота (1788-1791 рр.) з



контрольно-пропускним пунктом "Чарлі" – одним із символів "холодної війни" (зараз – музей). Біля західної стіни пункту збережена ділянка "Берлінської стіни", яка розділяла місто впродовж 28 років. Довжина стіни складала близько 155 км (43 км доводилися безпосередньо на місто), а висота досягала близько 4 м. При об'єднанні країни стіна, яка була оснащена 293 сторожовими вежами, 57 бункерами та обплетена багатьма сотнями кілометрів колючого дроту, була демонтована, а її уламки перетворилися на сувеніри.

Дуже привабливими є собор Св. Хедвіга (1747-1773 рр.), будівля Арсеналу (1695-1706 рр.), собор Св. Миколая у готичному стилі (XIV ст.), найбільший у світі Берлінський зоопарк, будівля Цойгхауза (Німецький історичний музей), готична церква Марієнкірхе та ін. Практично наново були відбудовані такі відомі пам'ятки міста, як Німецька державна опера, Рейхстаг (1884-1894 рр.), вулиця Унтер ден Лінден, замок Бельвю (1785 р.), церква Кайзер-Вільгельм-Кірхе, замок Шарлоттенберг (XVII-XVIII ст.) та цілі квартали класичних будівель XVIII-XIX століть.

Безліч нових споруд надали місту неповторного сучасного вигляду – Берлінська телевежа (365 м), ботанічний сад, комплекс пам'ятників загиблим солдатам Червоної армії – Трептов-парк, Ханзафіртель, театр дес Вестенс, міська бібліотека, міжнародний конгрес-центр, Філармонія та ін. Також цікавими є палац Фрідріхштадтпалас, Шенебергська ратуша, Александерплатц, відома Червона Ратуша, фонтан "Нептун", зал Конгрессхалле, площа Емст-рейтер, Нова Синагога, площа Брайтшайдплатц, будівля штаб-квартири таємної поліції НДР – "Штазі", годинник "Земна куля" та ін.

У місті зосереджено понад 80 музеїв, які знайомлять відвідувачів із розвитком цивілізації Європи та Далекого Сходу впродовж шести тисячоліть; зберігаються такі всесвітньо відомі шедеври, як бюст Нефертіті, Пергамський вівтар, зібрання картин Рембранта. З архітектурних пам'яток і визначних пам'ятників слід зазначити: Бранденбургські ворота, будівлю Рейхстагу, палац Шарлоттенбург, монумент-колону Перемоги Зігесзойле із статуєю Богині перемоги Вікторії, Курфюрстендамм, Олімпійський стадіон, Зоологічний сад, Александерплац, Потсдам, палац Сансуси.

В східній частині міста. розташовується будівля Рейхстагу на площі Республіки. Зараз в ньому засідає німецький парламент бундестаг. Будівля була побудована в 1884-1894 рр. за проектом архітектора Пауля Валотта. В 1933 р. воно постраждало від пожежі, а в 1945 р. було сильно зруйноване. В 1961-1971 рр. будівлю Рейхстагу відновили. Парламентські засідання стали знов проводитись в ньому тільки з 1999 р. Внутрішні приміщення Рейхстагу були повністю переплановані.

Головною вулицею не тільки східної частини, але і всього Берліна є бульвар Unter den Linden (Під липами). Він проходить від Бранденбургських воріт (Brandenburger Tor) до Палацового мосту (Schlossbrücke).

За наказом курфюрста Бранденбургського Фрідріха-Вільгельма з династії Гогенцоллернів, в середині XVII ст. ця вулиця була засаджена 2000 горіхових і липових дерев.

За довгий період історії на цій вулиці зводилися одні з кращих будівель Берліна. Серед них будівля Німецької державної опери (Deutsche Staatsoper), будівля Російського посольства (Russische Botschaft), будівля колишньої гауптвахти (Neue Wache), університет ім. Гумбольдта (Humboldt-Universität), будівля Zeughaus, в якій зараз знаходиться Музей німецької історії.

Далі розташована площа Берліна Gendarmenmarkt, яка була закладена ще в XVII ст. архітектором Нерінгом і називалася спочатку Linden-Markt. Тут в 1701-1705 рр. був побудований Французький собор Französischer Dom. На площі Gendarmenmarkt в 1701-1708 рр. був споруджений німецький собор Deutscher Dom. На місці старого національного театру між Німецьким і Французьким соборами в 1818-1821 рр. побудовано Концертний зал Konzerthalle ( архітектор Д. Ф. Шинкель).

На площі Bebelplatz в 1747-1773 рр. був зведений головний католицький храм Берліна – собор Св. Хедвіга (St. Hedwigs Kathedrale) (архітектор В. Кнобельсдорфа).

В парку Lustgarten знаходиться Берлінський собор Berliner Dom. Його архітектор – Ю. Д. Рашдорф. Собор був зведений в 1894-1905 рр. за наказом Імператора Вільгельма II. В соборі збереглися саркофаги курфюрстів династії Гогенцоллернов, вістар XIX століття роботи Ф. А. Штюлера.

На вулиці Rathausstrasse, 15 знаходиться Rotes Rathaus, (Червона Ратуша) – офіційна резиденція бургомістра міста.

На південний схід від Lustgarten розташований квартал Nikolaiviertel. Тут знаходиться церква Nikolaikirche, заснована ще в XIII ст. Недалеко розташувався шедевр берлінського палацового мистецтва XVIII – палац Ephraimpalais. Далі відома площа Alexanderplatz, або Alex. Свою нинішню назву вона отримала після візиту до Берліна царя Олександра II. Довгий час ця площа була місцем торгівлі, а після війни вона перетворилася на транспортний вузол. Всі її будинки були побудовані в другій половині XX ст.

На площі знаходиться фонтан Дружби народів Brunnen von Vkerfreundschaft та Телевізійна вежа Fernsehturm заввишки 368 м з кафе і оглядовим майданчиком на висоті 203 м.

В західній частині Берліна розташувався Tiergarten, найбільший парк міста. В паркову зону він перетворився лише в XVIII ст., а до цього був місцем мисливських розваг пруських курфюрстів. Під час війни парк був майже зруйнований. Його відновлення почалося в 1949 р. На території парку розташований палац Бельвю Schloss Bellevue і Будинок культур світу das Haus der Kulturen der Welt. Палац був побудований в стилі класицизму в 1785-1786 рр. за проектом Пилипа Данієля Боумана. Зараз в палаці розташовується резиденція федерального президента. В 1864-1873 рр. на згадку про перемогу в Прусько-датській війні в парку була встановлена колона перемоги Siegestsaule, споруджена за проектом Генріха Штрака. Її вінчає статуя Золотої Вікторії роботи майстра Фердинанда Бійці. На колоні Перемоги є оглядовий майданчик.

Палац Шарлоттенбург (Schloss Charlottenburg) – пам'ятка архітектури, виконана у стилі бароко та рококо. Над створенням цієї резиденції працювали багато видатних архітекторів. Проект палацу розробляли І. А. Неринг і М. Грюнберг. Будівництво палацу для дружини Фрідріха III Софії Шарлотти почалося в кінці XVII ст. Архітектор Еозандер фон Гете розширив в XVIII ст. головну будівлю та побудував Велику оранжерею в західному крилі, а в 1787-1791 рр. К. Ландхаус прибудував до нього будівлю палацового театру das Schlosstheater. В 1740–1746 рр. архітектор Кнобельсдорф побудував східне крило палацу. Також на території комплексу знаходиться декілька музеїв світового значення. До них відноситься Музей фарфору з незвичайною колекцією виробів з японського і китайського фарфору, Музей предметів, знайдених Шліманом під час розкопок Трої.

В південно-західній частині міста знаходиться музейний комплекс Далем. Тут знаходиться Етнологічний музей das Ethnologische Museum, Музей індійського мистецтва

das Museum fur Indische Kunst, Музей східно-азіатського мистецтва das Museum fur Ostasiatische Kunst, Музей європейських культур das Museum Europaischer Kulturen.

Палац Кепеник Schloss Kopenick знаходиться на палацовому острові. Він унікальний тим, що зберігся в первісному вигляді повністю з 1700 р. В цьому палаці відкритий Музей прикладного мистецтва Museum fur Kunstge-werbe.

На заході міста в районі Spandau збереглася кріпосна споруда XVI ст. – Цитадель Шпандау Zitadelle Spandau. Башта Цитаделі вважається найдавнішою архітектурною спорудою, що зберіглася в Берліні.

В 2005 р., в самому центрі Берліна, прямо під вікнами Рейхстагу, був відкритий пам'ятник – Меморіал пам'яті жертв Холокоста. Його архітектор – Петер Айзенман. Пам'ятник займає територію в 19000 м2. На цій площі стоять 2711 бетонних стел на згадку про вбитих під час Другої світової війни євреїв.

Потсдам – околиця міста XVII ст., була резиденцією пруських королів. Цей архітектурний комплекс у стилі бароко та класицизму розташований на річці Хафель і відомий своїми палацами Шлосс-Сансусі і приватним будинком Вільгельма II, у якому, в липні 1945 р., відбувалась Потсдамська конференція.

Гамбург – це друге за величиною (після Берліна) місто Німеччини, великий яхт-центр країни, один з найбільших морських портів Європи. Кількість мостів налічується 2400. Гамбург вважається одним з найбагатших міст Німеччини, тут розташовані офіси торгових фірм, банків і страхових організацій. Більшість старих будівель міста були зруйновані під час війни. Символ міста – 132-метрова вежа церкви Св. Міхаеля. Безпосередня близькість Північного і Балтійського морів надає можливість зробити цікаві екскурсії та прогулянки по морю. У культурному відношенні Гамбург прийнято вважати німецькою "столицею мюзиклу".

Бремен – одне з найдавніших міст Німеччини. Традиції торгово-купецького міста наклали відбиток на зовнішній вигляд сучасного Бремена. З XI ст. Бремен мав торгові зв'язки зі всіма країнами Півночі, в XII ст. – з містами Середземного моря. Його історичний і діловий центр – Альтштадт.

Центром Бремена вважається стара Ринкова площа з ратушею (побудована в 1405-1410 рр.) і собором Св. Петра (XI ст.), тут же знаходиться будівля міського парламенту (1966 р.), середньовічні бюргерські будинки, які збереглися та символ міста – 10-метрова скульптура Роланда (1405 р.).

Ратуша – класичний приклад стилю Ренесанс в архітектурі. Нижній зал ратуші називається «золотою камерою», на стінах шкіряні шпалери, покриті золотом, меблі виготовлені з світлої деревини із золотим відтінком. У верхньому залі ратуші знаходиться великий зал, прикрашений настінним живописом. Перед Ратушею знаходиться відома бронзова скульптурна композиція "Бременські музиканти", зведена в 1953 р. Автор пам'ятника – Герхард Маркс. В Бремені вважають, що якщо узяти віслюка обома руками за ноги та загадати бажання, то воно неодмінне збудеться. Відома в Бремені вулиця – Беттхерштрассе, має довжину всього 100 м, на ній розміщено 6 будівель XVII ст., які є унікальними пам'ятками архітектури (дзвіниця, три музеї, галерея і театр). Визначними пам'ятками Бремена також є Бременський собор (XI-XIII ст.) і стара вулиця Шнервіртель. Навпроти ратуші розташувалася один з найвищих пам'ятників шляхетному лицарю Роланду, досягаючий більше 5,5 м у висоту. Взагалі в Середні століття в містах було прийняте споруджувати пам'ятники цьому герою класичного середньовічного епосу, тому що його вважали захисником і хранителем міста.

На схід від ратуші знаходиться одна з найстародавніших споруд міста – собор Св. Петра з двома високими 98-метровими баштами, будівництво якого почалося ще в 1042 р. Спочатку собор був католицьким, потім став лютеранським. Католицьке розп'яття збереглося в центральній частині собору. Головний вівтар збудований згідно протестантським традиціям і знаходиться посеред собору. В ньому знаходиться виставка предметів, знайдених при реставрації собору, а також свідоцтва історії його будівництва.

Від ринкової площі вниз до річки проходить вулиця Беттхерштрассе *Bottcherschtrasse*. На ній розташовані різні музеї, наприклад Будинок-музей художниці Паули Беккер-Модерзон (*Paula-Becker-Modersohn-haus*), Будинок Розеліуса (*Roselius-Haus*), магазини і гральний будинок *Spielbank*. На одній із стін будинків розміщені куранти з мейсенського фарфору.

Поряд з ратушею знаходиться старовинний винний льох *Ratskeller*, який знайшов популярність завдяки літературному твору В. фон Гауфа «Фантазії в бременському

льосі у Ратуші». Це один з найстаріших і найвідоміших льохів Німеччини. В ньому зібрана колекція німецьких вин, а найстарішим є вино урожаю 1605 р. Одна чарочка такого напою коштує більше 70 тис. євро.

Бремен відоме місто також завдяки своїм численним алеям, садам та паркам. Відомий бременський рододендровий парк «Ботаніка» Botanika. В ньому зібрана величезна колекція рододендронів і акацій, висаджених в характерних для них ландшафтах.

Любек і Кіль – старовинні міста, що мають давні (XV ст.) традиції морської торгівлі. Кіль розвивався як місто-резиденція з 1570 р. Зараз є адміністративним центром землі Шлезвіг-Гольштейн. Кіль – це військово-морська база та великий центр суднобудування. В місті періодично проводяться регати. На відміну від Любека, в Кілі збереглося менше історичних будівель.

Ганновер. В минулому був невеликим ринковим селищем на річці Лейне. Згодом став столицею Нижньої Саксонії, є місцем проведення щорічного міжнародного промислового ярмарку, який вважається найбільшим у світі. В місті є багато мальовничих парків озер і садів.

Кельн. Був заснований римлянами в I ст. н.е. як торговий вузол на перетині Рейну та сухопутних доріг. Відомий своїми карнавалами та традиційними пивними закладами. Історичний центр міста – Альтштадт знаходиться на лівому березі Рейну. У минулому його оточували фортечні мури (збереглися її ворота). В центрі міста знаходиться Кельнській собор – всесвітньо відомий пам'ятник готичної архітектури, з двома шпилями висотою 157 м. Собор будувався шість століть (1248-1880 рр.). Тепер тут проходять церковні служби та знаходиться найбільший музей, де зібрані колекції картин, скульптур, ювелірних прикрас. В місті знаходиться велика кількість старовинних церков, дванадцять романських церков, готичні церкви Санкт-Моріс-ім-Капіталь (1049 р.), Санкт-Герен (II ст.) і Санкт-Кліберт (XIII в.); романсько-німецький музей з унікальною римською мозаїкою Діонісія, музей Людвіга (сучасне мистецтво) і музей Воллраф-Річард з відомою картинною галереєю.

Дюсельдорф – столиця землі Північна Рейн-Вестфалія – місце проведення промислових і торгових виставок світового масштабу, великий фінансовий та зовнішньоторговельний центр. В місті знаходиться одна з найбільш відомих вулиць Європи – Кьонігсаллее (Королівська алея), де розташовані Художня Галерея, будинок, в якому народився

Генріх Гейне, телевежа Рейнтурм (234 м) з рестораном, який обертається на висоті 172 м.

Відомі галереї Тонхалле, Кюнстсамлюнг, Ландсмузеум Фольк-унд-Віртсшафт, Кюнстмузеум та ін., які розташовані у північній та східній частинах Альтштадта (Старого міста). За 10 км на схід від міста знаходиться Неандертальська долина – у 1857 р. тут знайдено череп древньої людини. Зараз тут відкрито музей історії і еволюції людства.

Франкфурт-на-Майні. Одна з найбільшої агломерації Німеччини – Рейнсько-Майнська, її столиця – Франкфурт-на-Майні, найважливіший економічний центр Німеччини та Європи. В історичному центрі міста – Ремербергу, знаходиться ратуша Рьомер (XVI-XVIII ст.), у залах якої відбувалися коронаційні заходи німецьких кайзерів. З містом пов'язане життя і творчість Гете. Франкфуртська фондова та валютна біржі є провідними в країні. Франкфуртський аеропорт належить до найважливіших в світі.

Також в місті знаходяться археологічний сад, церкви Ніколайкірхе та Паульскірхе, музей франкфуртської єврейської общини, готичний собор, музей сучасного мистецтва "Тортенштук", Стара опера, Архітектурний Музей, Музей Опель, Музей кіно, природний музей Зенкенберг, міські галереї, інститут мистецтва Кунстінститут, великі теплиці Пальмового Саду, зоопарк та Німецький музей шкіри. У березні у Франкфурті проходить фестиваль джазу.

Штутгарт – столиця Баден-Вюртенберга. Основні туристичні об'єкти міста: головний залізничний вокзал з 58-метровою баштою; замок Алтес Шлосс, Академічний сад, стара та нова будівлі Ландтагу, парк Шлоссгартен з планетарієм Карл-Цейсс-Планетаріум, вулиця крамниць Кенігштрассе, колона Вільгельма I (1841 р.), замок Нойе Шлосс (1746-1807 рр.), відбудована будівля Міської Галереї, площа Шлоссплатц, музеї компаній Мерседес-Бенц, Порше і Лінден, зоологічний і ботанічний сад Вільгельма, перша в світі телевежа з металобетону, Галерея Баден-Вюртемберга – одна з найважливіших зібрань творів мистецтв у Німеччині, музей Гегеля (народився в Штутгарті).

Мюнхен – столиця Баварії, третє за величиною місто Німеччини, яке розташоване поблизу Альпійських гір на берегах річки Ізар. Більш, ніж 750 років до 1918 р. Мюнхен розвивався як королівська резиденція. Це сприяло розвитку культури, облаштуванню міста, залученню сюди відомих вчених, художників та скульпторів. Місто є крупним культурним центром. Тут представлені численні видавництва і театри, три симфонічні

оркестри, близько 50 музеїв.

Центром міста є площа Марієнплатц з будівлями нової (XIX ст.) та старої (1470 р.) Ратуш. В околицях Марієнплатц знаходяться такі відомі пам'ятки міста, як: церква Петерскірхе (XI ст.), природний ансамбль Англійського саду та головна шоп-вулиця міста – Нойхаузер Штрассе, вулиця Таль, Площа Правосуддя та старий ботанічний сад. Головним собором міста та його символом є церква Фрауенкірхе. На південь від комплексу королівської Резиденції (XVI-XIX ст.) знаходиться Баварський Національний театр (Баварська Національна опера, 1811-1818 рр.) і перша південно-німецька церква у стилі бароко – Театінеркірхе. Ще одна історична пам'ятка – найстаріша мюнхенська пивна – Хофбройхаус (XII ст.), яка розташована в центрі міста, в 1923 р. відбувся "Півний путч", який став початком політичної кар'єри Гітлера.

Місто відоме художніми галереями світового масштабу – розташовані Стара і Нова пінакотеки – одні з кращих картинних галерей Європи, де зберігаються роботи Рубенса, Дюрера, Рембрандта, Рафаеля (Стара пінакотека), в Новій пінакотеці представлені картини XIX-XX ст. Великі колекції зібрані також в Національному Баварському музеї та в Етнографічному музеї. Відомою є Гліптотека – зібрання скульптур.

Мюнхен – місто сучасної техніки, один із найбільших промислових та банківських осередків Європи. Такі фірми як "БМВ", "Сіменс", "МАН" мають тут свої головні офіси; також тут представлені всі найбільші німецькі та міжнародні банки.

Центром Старого міста є площа Marienplatz, до початку XIX століття мала назву Шранненплатц. В середньовіччя на цій площі влаштовувалися рицарські змагання, а пізніше вона стала місцем проведення селянських базарів. Назва площа отримала на честь зведеної на ній в 1638 р. колони Марії роботи скульптора Герхарда. Ця колона з червоного мармуру заввишки 6 м виконана за наказом курфюрста Максиміліана I на початку XVII ст. на честь покровительки міста – Святої Марії.

В XIX ст. площі Marienplatz була побудована будівля нової ратуші в неоготическом стилі. Її фасад, прикрашений орнаментами і фігурами баварських герцогів і королів, легендарних персонажів і святих, довжиною 100 м. Центральна частина будівлі – висота ратушної башти 85 м. Однією з прикрас башти є куранти з 32 фігурками висотою майже з людський зріст.



На південь від площі стоїть церква Св. Петра – перша та найстаріша церква міста, побудована ще в XIV ст.

На вулиці Tal з XIV ст. збереглися Ізарські ворота Isartor з двома баштами. В одній з башт знаходиться Музей Карла Валентина Valentin-Museum, в іншій – Музей народних співаків. Біля них знаходиться Собор Asamkirche – архітектори брати Азам, в стилі пізнього бароко.

На площі Frauenplatz двобаштова церква Богородиці Frauenkirche XV ст. Довжина її 109 м, ширина – 40, висота башт – 99 м. Перший камінь в її фундамент був встановлений герцогом Сигизмундом і Єпископом Йоханнесом Тульбеком в 1468 р., а урочисте освячення церкви відбулося вже в 1494 р. Верхні частини обох башт були споруджені на початку XVI ст.

Перед старовинними воротами Karlstor знаходиться площа Karlsplatz, яку місцеві називають Stachus. Вона була закладена в кінці XVIII ст.

Церковь St. Michael Kirche – одне з найбільших творінь епохи Ренесанс, виконаних в стилі бароко, на півночі Європи. Тут знаходяться саркофаги герцога Вільгельма V, курфюрста Максиміліана I і короля Людовика П.

Костьол Biirgersaalkirche був побудований на початку XVIII ст. і є двоповерховою будовою. На верхньому поверсі розташований виконаний у стилі барокко зал конгрегації. На цій же вулиці розташовується німецький Музей полювання і рибальства.

На вулиці Burgstrasse розташований Старий Двор Alter Hof, побудований в XIII ст., який служив першою фортецею династії Віттельсбахів.

Біля Старого Двору знаходиться будівля монетного двору Miinzhof, яка була закладена ще в XVI ст. На початку XIX ст. його фасад був перебудований в стилі раннього

класицизму. Зараз в ньому розташовується міністерство Баварії по охороні пам'яток культури.

Недалеко від Старого Двору знаходиться Баварська державна опера Bayerische Staatsoper. Будівля Баварської опери була побудована на місці колишнього францисканського монастиря. В 1818 р. театр був відкритий, але в 1823 р. згорів. В 1825 р. Баварська опера була відновлена.

Резиденція династії Віттельсбахів – комплекс будівель, зарахований до одних з видатних палацових споруд Європи, який створювався протягом 500 років з XVI по XIX ст. В його архітектурі відображені різні стилі: ренесанс і бароко, рококо та класицизм. На цій території розташовуються королівська будівля Königsbau, Максиміліанська резиденція Maximilianische Residenz, Зал для світських заходів Festsaalbau, Палацова церква всіх святих die Allerheiligen-Hofkirche, стайня Marstall, театр Кувільє das Cuvilli-es-Theater. Скарбниця Schatzkammer, що розташувалася в приміщеннях резиденції, володіє колекцією дорогоцінних експонатів з часів Середньовіччя до Класицизму.

Біля площі Odeon розташований парк Hofgarten. Він був заснований в XVII ст. по розпорядженню герцога Максиміліана, в стилі ренесанс. Від площі Odeon йде вулиця Ludwigstrasse. Більшість будинків по цій вулиці побудована в стилі класицизму. Поруч знаходиться Мюнхенський університет ім. Людвіга Максиміліана. Завершується вулиця Триумфальною аркою Siegestor, побудованою в середині XIX ст. в стилі класицизму.

На вулиці Theatinerstrasse знаходиться собор Theatinerkirche, виконаний в стилі італійського бароко. Він був побудований в XVII ст. під керівництвом італійських архітекторів А. Бареллі і Е. Цукаллі. Роботу над собором продовжив в XVIII ст. французький архітектор Ф. Кювільє.

Палац Прайзінг – виконаний в стилі раннього рококо, побудований в XVIII ст. для графа Максиміліана фон Прайзінг-Хоенашау.

Палац архієпископа Erzbischofliches Palais (архітектор Ф. Кювільє XVIII ст.). Повністю зберігся до наших днів, в ньому розташовується резиденція архієпископа Мюнхена і Фрайзінга.

Найстаріший міський парк – Англійський сад, один з найбільших парків Європи. Він був розбитий в кінці XVIII ст. за рішенням курфюрста Карла Теодора.

На площі Am Platzl знаходиться відома мюнхенська пивоварня Hofbrauhaus, побудована в кінці XVI ст. за наказом герцога Вільгельма V.

В околицях міста розташовані палаци Schloss Nymphenburg, Blutenburg і Schloss Schleissheim.

Однієї з найяскравіших визначних пам'яток Мюнхена є архітектурний ансамбль, виконаний у стилі бароко – замок Schloss Nymphenburg і оточуючий його парк. Замок Nymphenburg (архітектор Бареллі) був побудований в другій половині XVII ст. за наказом курфюрста Фердинанда Марії з нагоди народження спадкоємця престолу.

Нюрнберг. Перша згадка про місто відноситься до 1050 р. У свій час тут обирали імператорів Німеччини та зберігали імператорські скарби. Основні туристичні об'єкти: Німецький національний музей (найбільший музей мистецтв, культури та історії у Німеччині, який було засновано у 1852 р.); площа Хауптмаркт з скульптурою Шене Бруннен (17 м), церква Фройенкірхе (1352-1361 рр.), годинник "Маєнлейнлауфен" (1509 р.), Ратуша (1616-1622 рр.) і церква Св. Себальдуса (1225-1273 рр.), Нюрнберзький музей іграшок; Нюрнберзький замок; Будинок-музей Альбрехта Дюрера, в якому він прожив з 1509 р. до останнього дня свого життя (1528 р.).

Лейпціг – найбільше місто Саксонії. У XVII-XVIII ст. місто стало економічним центром, столицею книгодрукування та музичного життя Німеччини. В університеті Лейпціга вчилися Гете, Лессінг, Клопшток. У Музеї образотворчих мистецтв виставлені роботи Кранаха, голландських і італійських художників XV-XVI ст. Єгипетський музей Лейпцігського університету містить одну з кращих європейських колекцій мистецтва Єгипту та документів епохи фараонів. Церква Томаскірхе – найвідоміша в місті. Тут зберігаються останки І.С. Баха.

Пам'ятник Фолькерсшлахтденкмаль ("Битва народів", 1898-1913 рр.) збудовано на честь

солдатів, що загинули у битві з армією Наполеона біля Лейпціга в 1813 р., найстаріша і найбільша церква міста – Ніколайкірхе (Св. Миколая), відновлений центр міста з торговим пасажем Медлер і Шпеккс Хоф, всесвітньовідома Картинна галерея, стара Ратуша та зоопарк.

Дрезден – резиденція курфюрстів Саксонії з середини XVI ст., місто в стилі бароко. В XVIII ст. Дрезден досяг найвищого розквіту. У той час була побудована більшість найбільших і найцінніших для світової культури архітектурних споруд. Це перш за все Палацовий ансамбль Цвінгер Zwinger, протестантська церква Богородиці Frauenkirche, побудована трохи пізніше католицька Придворна церква Hofkirche, що має статус кафедрального собору та називається Kathedrale.

В місті розташовані такі унікальні споруди, як церква в стилі рококо Хофкірхе (1739-1751 рр.), Академія мистецтв, Художня школа, всесвітньо відомий шедевр мистецтва епохи бароко – палацовий ансамбль Цвінгер (1710-1722 рр.), одна з найбагатших художніх колекцій світу – Дрезденська картинна галерея – знаходиться в південній частині палацу Цвінгер. У палаці знаходяться також інші музеї: Історичний музей, Фізико-математичний салон. На Театрплатц відновлено в стилі італійського ренесансу Оперний театр (1870-1878 рр.).

Саксонська державна опера Semper Oper розташована на театральній площа Theater Platz, побудована в 1871-1878 рр. за проектами Готфріда Земпера та єдина серед театральних споруд, що отримала ім'я свого архітектора.

Недалеко від Опері розташований Палацовий ансамбль Цвінгер Zwinger. Побудований в стилі бароко в 1710-1732 рр. В цій будівлі розташовується декілька музеїв. Найголовніший з них галерея Старі Майстри Alte Meisier (Дрезденська Галерея).

На театральній площі розташовується церква Kathedrale, зведена в ранг кафедрального собору єпископства Дрезден-Мейсен як собор Святої Трійці.

Поряд з нею розташовані будівлі Замки-резиденції Residenz-Schloss, (Зелене зведення Grimes Gewolbe). Замок був закладений в XIV ст., закінчилося будівництво (стиль неоренесанс) в XVIII ст.

На площі Neuer Markt розташована церква Frauenkirche, побудована була в 1726-1743 рр. за проектом архітектора Георга Бера. На південь від церкви знаходиться ще одна церква Kreuzkirche, побудована в 1764-1800 рр. в стилі пізнього бароко і раннього класицизму. З її оглядової башти відкривається панорама міста.

На північ від річки Ельби – будівля кінця XIX ст. Альбертінум Albertinum, в якій розташовується музеї, в якому представлена частина колекції «Зелене зведення» Grimes Gewolbe і галерея «Нові майстри» Neue Meister.

В Японському палаці Japansches Palais розташовується саксонський Музей доісторичної епохи (Museum fur Vorgeschichte) та Етнографічний музей (Museum fur Vdlkerkunde).

На вулиці Hauptstrasse розташовані наступні туристичні об'єкти: Музей романтики міста Дрезден Museum der Dresdner Romantik, церква трьох королів Dreikonigskirche, яку побудували в 1732-1739 рр. архітектори Георг Бер і Даніель Пеппельман.

Однією з головних визначних пам'яток Нового міста є пам'ятник Золотий Вершник, що стоїть на ринковій площі. Споруджений він був на честь Августа Сильного в 1736 р. Під час війни пам'ятник вдалося зберегти. Золотий Вершник повернувся на своє колишнє місце на 750-річний ювілей міста в 1956 р.

З музеїв в Новому місті слід також відзначити Музей саксонського народного мистецтва Volkskunst-museum, що розташовується в західному крилі Мисливського подвір'я (Jagerhof), Автомобільний музей Automobilmuseum.

Регенсбург – це старовинне римське місто є четвертим за величиною у Баварії. Представлена незруйнована середньовічна міська забудова. Старовинний Кам'яний міст, вік якого становить близько 800 років, є шедевром тогочасного архітектурного мистецтва.

Бонн. Основні туристичні об'єкти міста: собор Мюнстер (XI-XIII ст.); стара Ринкова площа ("Марктплатц") з міською ратушею (1782 р.); будинок, в якому народився Людвіг ван Бетховен; Університет – один із найстаріших в Європі; пам'ятник Бетховену (1845 р.); будівля Бундестагу (1950 р.), вілла Хаммершмідт (колишня резиденція президента ФРН), палац Шаумбург (резиденція федерального канцлера) і палац Поппельсдорф з ботанічним садом.

Для світової культури Бонн пов'язаний перш за все з ім'ям видатного німецького композитора Людвіга ван Бетховена (1770-1827), його пам'ятник розташований на площі Munsterplatz в палаці Фюрстенберг (Ffirstenberg). Ще один пам'ятник Бетховену (1986 р.) знаходиться перед будівлею Концертного залу Бетховен-халле Beethoven-halle. Скульптура є оригінальною абстракцією, в якій зображений вигляд композитора. Її автор – відомий своїми роботами по всьому світу дюссельдорфський скульптор Клаус Каммеріх. Церква Ремігіус пов'язана з ім'ям великого німецького композитора, саме в ній були хрестини Бетховена, потім він грав на церковному органі.

Головною природною пам'яткою Бонна є річка Рейн. З травня по жовтень по Рейну влаштовуються річкові прогулянки на теплоходах.

Айзенах – місто в Тюрингії, на річці Херзель. Тут знаходиться замок Вартбург (XI ст.), який збудовано на висоті 190 м, церква Св. Георгія (1180 р.), Ратуша (1596 р.), музей фірми "Опель", будинок-музей Мартіна Лютера, музей Іоганна Себастьяна Баха з виставкою старовинних музичних інструментів.

Ганновер – столиця Нижньої Саксонії – місто міжнародних виставок, парків і оригінальної архітектури. Основні визначні місця: центральний вокзал Гауптбанхоф, штучне озеро Маші, Оперний театр, головна площа міста – Крепке, на якій розташована "Роза вітрів", що вказує відстань від Ганновера до головних міст світу,

Фрайбург – столиця Шварцвальда – старовинне місто, відоме своїм парком розваг "Європа Парк".

Майнц – столиця землі Райнланд-Пфальц, яка лежить на південному заході Німеччини – великий промисловий та культурний центр країни. Основні пам'ятки міста – музей

Гутенберга, Кафедральний собор, римська базиліка з двома хорами, середньовічний феодалський маєток, палац тевтонського ордену (1627-1752 рр., у наш час – Парламент Райнланд-Пфальца) та Центральний Романсько-німецький музей. Місто також відоме своїм традиційним Карнавалом, традиціями обробки коштовних каменів (регіон Ідар-Оберштайн) та одним з найбільших виноградників Німеччини. Одним з найбільш відомих жителів Майнца був винахідник мистецтва книгодрукування Йоганнес Гутенберг.

Білефельд – столиця торгівлі Східної Вестфалії. Історичною пам'яткою Білефельда є замок Шпарренбург.

Мангайм розташований на річках Рейні та Некарі. Туристичні об'єкти: ансамбль у стилі модерн навколо "Водяної вежі". В цьому місті Карл Бенц вперше продемонстрував свій винахід – автомобіль.

Вісбаден – столиця землі Гессен, виникло на території римського поселення, збудоване біля термальних джерел долини Рейну. Зараз місто є одним з найбільших бальнеологічних центрів Німеччини – тут використовуються лікувальні властивості 27 гарячих джерел. У Вісбадені знаходиться Національний театр, в якому щорічно в травні проходить міжнародний фестиваль; замок Бібрех у стилі барокко.

Баден-Баден розташований на південному заході Німеччини, біля кордону з Францією, вважається найкращим бальнеологічним курортом країни. Завдяки унікальному географічному положенню тут цілий рік панує м'який клімат, а води курорту володіють цілющими властивостями. На Ринковій Площі під стінами церкви Штіфткірхе знаходяться залишки найбільшої римської лазні у світі, яка мала назву "Царські лазні".

### Гірськолижні курорти

Баварські Альпи відомі як популярне місце туризму та зимового відпочинку. Високогірні курорти Німеччини дають можливість поєднати катання на лижах з ознайомленням з культурними та історичними пам'ятками.

Гармаш-Партенкірхен – найбільш відомий гірськолижний курорт Німеччини, столиця зимової Олімпіади 1936 р., на якій вперше були проведені змагання гірськолижників, який розташований за 90 км від Мюнхена, біля підніжжя найвищої гори в Німеччині – Цугшпітце (2964 м). Тут близько 50 підйомників та ліфтів, загальна довжина трас різної складності складає близько 120 км, є льодовий стадіон, тенісні корти, театр, казино, музей, численні кафе і ресторани, а також прокладено залізничний маршрут до вершини Цугшпітце.

Гарміш довго залишався незаперечним лідером зимового відпочинку в Німеччині, поки у нього не з'явився суперник –

Бертехсгаден – зимовий курорт розташований на гірському масиві Штайнернес-Меєр – старовинне місто з костюлом, вузькими вулицями і середньовічною ринковою площею. Велика частина будівель в цьому місті, автодороги і вокзал були побудовані в кінці 1930-х рр.

Основні гірськолижні райони: Йеннер, Россфельд, Готхен, Хохшварцек. Тут створені траси міжнародного рівня. Інші райони більше підходять для навчання і комфортного сімейного катання.

У долині Рейну є безліч мінеральних джерел, тому тут знаходяться знамениті бальнеологічні курорти: Вісбаден, Бад Зальціг, Бад Брайзіг, Бад Хеннінген, Бад Хоннуф, Бад Годсберг, Баден-Баден.

### Бальнеологічні курорти

Місто Ахен знаходиться в самій західній частині землі Північний Рейн-Вестфалія, там, де сходяться межі трьох країн: Бельгії, Нідерландів і Німеччини. Ще з давньоримських часів Ахен відомий найгарячішими в Центральній Європі джерелами хлоридної натрієвої води, вживаної, головним чином, для ванн при захворюваннях серцево-судинної системи, шкіри, суглобів.



Бад-Вільдунген – цей курорт для тих, хто страждає на різні захворювання нирок. Також він відрізняється сучасною інфраструктурою та динамічним розвитком. Курорт володіє найбільшим в Європі курортним парком.

Бад-Киссинген (Вюрцбург) – мінеральні води Бад-Киссингена призначені для лікування цілого спектру хвороб, пов'язаних з серцево-судинною системою, шлункових захворювань, гінекологічних, а також при лікуванні діабету. В Бад-Киссингене розташовані також провідні в Європі центри пластичної хірургії.

Бад-Кройцнах (Франкфурт-на-Майні) – землі Рейнланд-Пфальц, в центрі живописної долини річки Нае знаходиться курорт Бад-Кройцнах Основа курорту – радонові джерела. Є декілька термальних комплексів для лікування і профілактики різних хвороб: ревматологія, серцево-судинні захворювання, ортопедія. Також створені умови для занять плаванням, гольфом, тенісом.

Бад-Райхенхалль (Зальцбург) – гірсьокліматичний курорт розташований в Південній Німеччині. Поєднання гірського повітря і солоної води Бад-Райхенхалля допомагає при респіраторних захворюваннях.

Бад-Хомбург (Франкфурт-на-Майні) – Один з найвідоміших і найстаріших лікувально-оздоровчих курортів Німеччини. Лікувальна спрямованість: шлункові, серцеві, печінкові, ревматичні захворювання та порушення обміну речовин.

Бад-Фюссинг (Мюнхен) – один з кращих лікувально-оздоровчих центрів Німеччини. Він базується на сірчистих глибоководних джерелах, які лікують захворювання суглобів та допомагають при посттравматичної реабілітації. На курорті більше десятка термальних басейнів. Крім того, лікування в Бад-Фюссинге рекомендовано для лікування серця, ендокринної системи.

Бад-Ельстер (Хемніц) – заснований в XIX ст., грязевий курорт базується на мінеральних джерелах. Корисний для сердечників, ревматиків і хворих на нирки, а також людям з проблемами в статевій сфері і з порушеним обміном речовин. Взимку можливі лижні прогулянки.

Бад-Емс (Франкфурт-на-Майні) – в XIX ст. сюди приїжджали монархи, політики, актори, письменники. Особливо ефективно лікування захворювань дихальних шляхів, опорно-рухового апарату та шкірних захворювань (нейродермит, псоріаз, екзема).

Вісбаден (Франкфурт-на-Майні) – великий бальнеологічний курорт на 26 мінеральних термальних джерелах розташований в центрі землі Гессен. Вісбаден користується славою спеціалізованого курорту по лікуванню ортопедичних і ревматичних захворювань. Крім того, у Вісбадене знаходиться одна з найсучасніших в світі клінік радіології, нуклеарної медицини та променевої терапії.

**Двосторонні німецько-українські відносини.** Німеччина є для України одним з найближчих сусідів, що належить до Європейського Союзу, та важливим і надійним партнером на шляху до Європи. Федеративна Республіка надає найбільшу після США допомогу та є найважливішим після Росії торговельним партнером України. Україна для Німеччини – це наріжний камінь європейської архітектури безпеки, країна з якою вона підтримувала зв'язки ще з часів Київської Русі. Німеччина представлена в Україні великою групою населення, переважно в цьому випадку йдеться про етнічних німців, частина з яких живе в Україні. Існує також щільна мережа політичних, економічних, культурних та приватних зв'язків між обома країнами, значну частку в яких займають федеральні землі та общини Німеччини

Туристичне співробітництво України з Німеччиною здійснюється в рамках українсько-німецької Робочої групи по туризму. В результаті спільної роботи була розроблена методологія створення та діяльності туристично-інформаційних центрів, були закладені базові засади сталого розвитку партнерських відносин державних та приватних структур. Розвиток співпраці відбувається у сфері підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів туристичного та готельного профілю. Німеччина є одним із головних стратегічних партнерів України на туристичному ринку.

**Німецькі фірми в Україні.** Кількість представництв німецьких фірм в Україні становить зараз близько 350, кількість німецьких фірм та спільних підприємств – близько 840, тенденція зростає. Загалом же в Україні існують понад 1000 фірм з участю німецького капіталу.

Діяльність німецької економіки в Україні підтримується роботою відділу економіки Посольства Німеччини, де працюють загалом 7 чоловік (в тому числі аташе з питань сільського господарства і аташе з питань науки) і Бюро делегата німецької економіки. Поряд з тим зараз працюють чотири об'єднання фірм, які виконують доручення низки дрібних та середніх підприємств з Німеччини. Посилений "європеїзації" двосторонніх торговельних стосунків сприяє також Європейська ділова асоціація (European Business Association), яка тісно співпрацює з київським представництвом Європейської Комісії та до складу якої також входить чимало представників німецьких фірм. Крім того, в Києві постійно працює кореспондент Федеральної установи з зовнішньо-економічного інформування.

6. Довідкова інформація або Цікаво знати (для туриста – як дістатися, що взяти з собою, адреса посольств та консульств, на що звернути увагу, сувеніри, чайові, таксі тощо).

Важливі адреси:

1. Посольство Федеративної Республіки Німеччина. Вул. Богдана Хмельницького 25, 01901 Київ. Телефон/Факс Тел.: +380 44 247 68 00 Факс: +380 44 247 68 18

2. Консульсько-правовий відділ (загальні правові та консульські питання і єврейська еміграція) Адреса: Вул. Володимирська 12, 3-й поверх, 01901 Київ. Телефон: 230 14 20, 21, -22 Факс: 230 14 25

3. Візовий відділ Адреса: Вул. Златоустівська 37-39, 1901 Київ Телефон: 216 67 94, 216 14 77, INFO: 246 99 74 Факс: 216 23 89

4. Почесний консул у Донецьку. Адреса, зв'язок вул. Артема, 58, Донецьк. Тел.: +380 62/345 17 17, +380 62/332 98 17 Факс: +380 62/345 17 15

5. Почесний консул у Львові. Консульський округ Почесного консула Німеччини охоплює Волинську, Закарпатську, ІваноФранківську, Рівненську, Тернопільську, Хмельницьку, Чернівецьку та Львівську області. Службові обов'язки Почесного консула Федеративної Республіки Німеччина вона виконуватиме у службовому приміщенні своєї нотаріальної контори у Львові. Завданням є сприяння співпраці між Німеччиною та Україною в галузях зовнішньоекономічних зв'язків, культури, транспорту й права, а також консультування й підтримка громадян Німеччини. Адреса Вул. Винниченка, 6 79008 Львів тел. +380 322 75 71 02

6. Посольство України у ФРН Адреса: Albrechtstrasse 2610117 Berlin, Deutschland/Germany Електронна адреса: [emb\\_de@mfa.gov.ua](mailto:emb_de@mfa.gov.ua) , [ukreimb@t-online.de](mailto:ukreimb@t-online.de)  
Веб-сайт:  
[www.botschaft-ukraine.de](http://www.botschaft-ukraine.de)  
Телефон: (8-10-4930) 288 87 116, (8-10-4930) 288 87 10 Факс: (8-10-4930) 288 87 163

7. Боннське відділення Посольства України в ФРН. Адреса: 53 424 Remagen-Oberwinter Rheinhofenweg 101. Електронна адреса: [emb\\_de2@mfa.gov.ua](mailto:emb_de2@mfa.gov.ua) Телефон: (8-10-492228) 94 18 60 Факс: (8-10-492228) 94 18 63.

8. Генеральне консульство України у Гамбурзі. Адреса: Mundsburger Damm 1, 22087 Hamburg.ТЕЛЕФОН: (040) 229 498 0, факс (040) 229 498 13. E-mail: [gc\\_deg@mfa.gov.ua](mailto:gc_deg@mfa.gov.ua)

9. Генеральне консульство України у Мюнхені. Адреса: Lessingstr. 14 , 80336 München. ТЕЛЕФОН: (089) 55 27 370, (089) 55 27 37 55 E-mail: [gkukraine@aol.com](mailto:gkukraine@aol.com) [gc\\_dem@mfa.gov.ua](mailto:gc_dem@mfa.gov.ua)

10. Генеральне Консульство України у Франкфурт-на-Майні. Адреса: Brönnnerstrasse 15, 60313 Frankfurt am Main ТЕЛЕФОН: (069) 29 720 90 – довідковий (09.00-17.00) 0900/182 95 76 – автовідповідач (цілодобово) факс (069) 29 720 929 факс КВ (069) 29 720 961 E-mail: [gc\\_def@mfa.gov.ua](mailto:gc_def@mfa.gov.ua) [info@ukr-gk.de](mailto:info@ukr-gk.de)

**На що звернути увагу.** Грошова одиниця: євро = 100 євроцентів. Національне свято 3 жовтня (День Німецької єдності)

Офіційні мови Німецька (державна), датська, фризська, сорбська

Найвища гора Цугшпітце (2962 м)

Найбільше озеро Боденське (572 км<sup>2</sup>)

Найдовша річка Рейн (865 км)

Мюнхен і Лейпциг – побратими Києва

Місцевий час. Відстає від київського на 1 годину.

Банки. Години роботи: з 8.00 до 12.00 і з 13.30 до 15.00 (крім суботи і неділі). Пункти обміну валюти працюють з 9.00 до 18.00, деякі обмінні пункти працюють у суботу і неділю, звичайно з 9.00 до 12.30.

Крамниці. Працюють з понеділка по п'ятницю з 9.00 до 20.00, у суботу до 16.00-18.00. У вартість придбаних товарів входить ПДВ, частина якого (до 10% від вартості покупки) можна повернути, оформивши в крамниці чеки "TAX-FREE" (такс-фрі) і подавши при виїзді на митниці ці чеки разом з товаром, що вивозиться. Каси виплати знаходяться неподалік митниці.

Віза. Віза обов'язкова всім. Термін оформлення - 14 днів. Документи необхідні для оформлення візи: 1. Загальногромадянський закордонний паспорт дійсний не менше 3-х місяців. 2. 2 фотографії розміром 3x4 або 4x6 см. 3. Анкета, в якій вказуються: прізвище, ім'я, по-батькові; домашня адреса; професія за освітою або посада; місце роботи і робоча адреса; відомості про попередні відвідання країн Шенгенської групи; прізвище, ім'я та по-батькові дружини (чоловіка); дата і місце її (його) народження; прізвища, імена і по-батькові батьків. 4. Для дітей необхідно нотаріально мати завірений дозвіл на виїзд дитини: якщо їде один з двох батьків, то від іншого; якщо не їде жоден з батьків, то від

обох; якщо прізвища батьків різні, то потрібне свідоцтво про народження дитини. 5. Вимагається дозвіл (банківська довідка) на вивезення валюти. 6. Посольство залишає за собою право виклику туриста у посольство для отримання додаткових відомостей або з'ясування обставин попередніх подорожей у Німеччину і країни Шенгенської угоди. 7. Для оформлення візи у Німеччину, повинна бути надана розписка, підписана туристом особисто.

Страховка. Медичний страховий поліс обов'язковий на весь час подорожі.

Митниця. У Німеччину дозволено ввозити необмежені суми іноземної і місцевої валюти. Для громадян держав, не що входять до ЄС, передбачені наступні обмеження на ввезення товарів: 800 сигарет або 200 сигар; 2 л вина або 1 л міцних спиртних напоїв; 50 мл духів. Правила на ввезення товарів з країн, що не є членами ЄС, діють так само у відношенні товарів, придбаних у безмитних крамницях.

**Туристичні фірми.** Загальна туристська інформація і спеціальна інформація по окремих регіонах країни розсилається безкоштовно туристськими агентствами Німеччини. Стандартний пакет включає п'ять карт (Німеччини, автомобільних доріг, мотелів і кемпінгів, молодіжних готелів, готелів). У нього також входять путівник по визначних пам'ятках кожного міста і села, календар подій на поточний рік, каталог готелів і ресторанів, загальна туристська інформація по країні (туристський сервіс, телефони, пошта, банки, оренда квартир і ін.).

Оренда автомобілів. Автомобіль можна орендувати у спеціалізованих фірмах. Здати автомашину можливо у будь-якій філії фірм на території Німеччини. Ціни включають усі податки та вартість страхового пакету. При оренді автомашини в аеропорту стягається додатково AIRPORT SERVICE CHARGE. Умови оренди автомашини: водій повинен бути старше 25 років; права повинні бути міжнародного зразка (пластикові картки) і отримані не пізніше, аніж за рік до оренди автомобіля; водій повинен мати міжнародну кредитну картку в якості гарантії при оренді автомобіля. При оренді автомобілів категорії F/J, G, K: водій повинен бути старше 30 років; водій повинен мати дві міжнародні кредитні картки; при замовленні необхідно повідомляти адресу і місце роботи клієнта.

Громадський транспорт. У містах з населенням понад 100 тисяч жителів функціонує ефективна служба автобусних перевезень. Квиток на проїзд можна придбати у водія або в автоматах, що встановлені на зупинках. В таких великих містах, як: Берлін, Кельн,

Гамбург, Мюнхен, Франкфурт, Штутгарт, існує єдина система громадського транспорту: автобусні маршрути зв'язані з лініями U-Bahn, трамвайними маршрутами і лініями S-Bahn. Один і той самий квиток дійсний на всіх чотирьох видах транспорту. В містах розвинута трамвайна мережа. На автобусних і трамвайних зупинках є жовті таблички з зеленою літерою "H", на яких вказаний час руху транспорту. Станції метро позначені білою літерою "U" на синьому фоні. На кожній станції прикріплені докладні карти метрополітену.

Таксі. У вартість проїзду на таксі входить фіксована сума за посадку плюс по тарифу за кожний кілометр. За багаж і собаку може бути додаткова плата. У кожному великому місті є стоянка таксі, але можна викликати таксі по телефону (номери телефонів служби "Виклик таксі" звичайно наводяться на першій сторінці телефонних довідників).

Залізничне сполучення. Система залізниць "Deutsche Bahn AG" (DB) охоплює всю Німеччину, знижка не діє у п'ятниці і суботи.

Для подорожі по одній області потрібен "Німецький регіональний квиток". По ньому можна необмежено мандрувати територією одного з 15 регіонів, на які ділить країну мережа DB, у будь-які 5 або 10 днів (вони обов'язково повинні бути послідовними); квиток "Bahn" забезпечить Вам 21-денну подорож у будь-який час протягом року за півціни. Квитки зі знижкою передбачені також для сімей з трьома і більше дітьми, для юнацтва, студентів і пенсіонерів. У вечірній час діє квиток "Guten Abend" ("Добрий вечір"), який дозволяє проїзд будь-яким звичайним поїздом з 19.00 до 02.00 годин з понеділка по четвер. Квитки продаються на вокзалах відправлення.

Дорожні знаки. Відповідають міжнародним стандартам.

Державний герб - На сучасному державному гербі Німеччини зображений чорний одноглавий орел з червоними лапами, язиком і дзьобом на золотому щиті. Даний герб є дуже древнім, він служив емблемою влади німецьких королів. Перше зображення орла на щиті можна побачити на срібних монетах короля Фрідріха Барбароси (кінець XII ст.). З XIV ст. спочатку лапи, а потім дзьоб і язик орла стали червоними.

Але з початку XV століття одноглавий орел був замінений двоголовим - символом правлячої аж до 1871 року династії. Одноглавий орел відродився як герб Німеччини в 1871 році, однак на його грудях зображувався пруський малий герб. Гербовий щит увінчувала імператорська корона, а поруч розташовувалися два міфологічних лісових

велетні з гербовими штандартами Пруссії і Бранденбургу. Веймарська республіка у 1919 році позбавила німецького орла монархічних і пруських емблем. У 1927 році зображення орла було ще більше стилізоване, він прийняв досить мирний вигляд. Саме в такому вигляді орел був прийнятий у якості герба ФРН у 1950 році, що стало символом наступності демократичних порядків Веймарської республіки.

Державний прапор - триколон з чорної, червоної і золотої горизонтальних смуг. Уперше ці три кольори стали символом національно-визвольної боротьби німецького народу у 1813 році. Саме так була пофарбована форма студентського корпусу волі, що виступив проти армії Наполеона. Пізніше ці кольори перейшли на прапори студентських і демократичних організацій і стали символом революції 1848 року. Однак, Німецька імперія, створена у 1871 році, як її попередник - Північно-Німецький союз, мала чорно-біло-червоний прапор. Революція 1918 року вибрала символом чорно-червоно-золотий прапор. У 1949 році державним і національним прапором ФРН був обраний чорно-червоно-золотий прапор зразка 1919 року. Чорний колір символізує похмурі роки реакції, червоний - кров патріотів, пролиту у боротьбі за волю, а золотий - сонце волі.